

РЕЦЕНЗИЯ

по конкурс за доцент за нуждите на
ИМИ по област на висше образование 4. Природни науки,
математика и информатика, професионално направление:
4.6 Информатика и компютърни науки, научна специалност -
Информатика (системи за управление на цифрово културно съдържание),
обявен в ДВ бр. 62/01.08.2017 г.

Кандидат: гл. ас. д-р Детелин Михайлов Лучев

Рецензент: проф. дмн Петър Любомиров Станчев, Институт по математика и информатика при БАН, е-мейл: stanchev@math.bas.bg

Този рецензия е написано на основание на заповед 488/04.10.2017 г. на директора на ИМИ, БАН, както и на решение на научното жури по процедурата (Протокол 1 от 6.10.2017 г.). Тя е изготвена въз основа на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, Правилника за развитие на академичния състав на БАН и на ИМИ при БАН.

1. Общо описание на представените материали

Бяха ми представени следните материали на кандидата: професионална автобиография, дипломи за завършено висше образование, диплома за придобита образователна и научна степен "доктор", пълен списък на научните трудове, списък на научните трудове за участие в конкурса, авторска справка за научните приноси на трудовете, списък цитирания, препис-извлечение от протокола на НС на ИМИ-БАН за инициране на процедурата, копие на Държавен вестник с обявата за конкурса, документи за учебна работа, списък на научноизследователски проекти с участие на кандидата, копия от трудовете, представени за участие в конкурса, документ, удостоверяващ заемането на академична длъжност "асистент" поне 2 години съгл. чл.24 ал.1 т.2 от ЗРАСРБ.

Гл. ас. д-р Детелин Михайлов Лучев е представил за участие в конкурса 22 научни публикации, от които една монография. Осемнадесет от публикациите не са представяни за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и за заемане на академичната длъжност „главен асистент“.

2. Обща характеристика на научната, научно-приложната и педагогическа дейност на кандидата

Гл. ас. д-р Детелин Михайлов Лучев е завършил СУ „Св. Кл. Охридски“, Исторически факултет, Катедра Етнология. След това завършва магистратура по информатика (Специалност: Информатика. Езикови и мултимедийни технологии) на ВТУ „Св. св.Кирил и Методий“. От 2003 до 2010 г. работи в Етнографски институт и музей като главен асистент. През 2010 г. работи в Профи Кредит България ЕООД. От 2012 г. работи в Институт по математика и информатика. Главен асистент е от 2014 г. Доктор е от 2006 г. по научната специалност етнография.

Научните му интереси са в областта на:

- Дигиталните библиотеки;
- Информационни модели и обработка на знания в цифрова библиотека;
- Виртуални експозиции, мобилни и учебни приложения.

Учебната му дейност включва научен консултант на докторантски проект, обучение на експерти, индивидуално обучение и консултиране на контент-админи.

3. Анализ на научните постижения на кандидата

Основните научни и научно-приложни приноси на гл. ас. д-р Детелин Михайлов Лучев са главно в три направления:

- Дигиталните библиотеки. Технологии и услуги в системи за управление на цифрово културно съдържание [1, 2, 3, 4, 5, 6].
- Информационни модели и обработка на знания в цифрова библиотека за българска традиционна култура и фолклор [7, 8, 9, 10, 11, 12].
- Виртуални експозиции, мобилни и учебни приложения на системи за цифрово културно съдържание [13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22].

В **първото направление** са представени шест публикации. [3] е монография. Приносите на кандидата в нея са в описване на услуги за анализиране и синтезиране на съдържание, услуги за споделяне на съдържание, изследване и приложение на стандарти за цифровизиране на културно наследство, внедряване на цифрови библиотеки и трансфер на технологии по отношение на различни типове културни активи. В останалите публикации в това направление са анализирани проблеми и решения в областта на сътрудничеството „технологии – културно наследство“ и са

представени базови технологични аспекти, свързани с изграждането на система за управление на цифрово културно съдържание - мултимедийна цифрова библиотека. Анализирани са целта на средата, специфика на съдържанието, функционалност и услугите на мултимедийна библиотека. Разгледано е разработването на системи за управление на цифрово културно съдържание, представени са технологични аспекти, свързани с изграждането на мултимедийна цифрова библиотека за културно наследство и нейната функционалност.

Във **второто направление** са представени шест публикации. Изследвани са подходи за използване на технологиите на семантичния уеб за представяне на семантиката на обекти и колекции от българското фолклорно богатство, съхранени в цифрова библиотека. Разработена е онтология на българските фолклорни обекти, представена е мултимедийна цифрова библиотека за българска традиционна култура и фолклор „Фолклорна дигитална библиотека“. Създадена е архитектура на цифрова библиотека за българския фолклор. Реализиран е компютърен лексикален анализ на българския фолклор и неговите съставки. Представени са функционални компоненти, чиято цел е извършването на различни видове лингвистичен анализатор.

В **третото направление** са представени десет публикации. Разгледани са възможностите за групиране на фолклорни информационни обекти и знания в колекции. Проследена е верига от събития и дейности за управление на виртуална експозиция. Разгледани са и методологии за оценка на приложимостта, необходимостта и икономическия ефект от внедряването на средата за управление на цифрово съдържание. Разгледан е индивидуален туристически аудио пътеводител чрез достъп с QR код. Разработени са и услуги за представяне на създадените от потребителите колекции във виртуална изложбена зала при използване на панорамна презентация в офлайн режим. Представен е подход за усъвършенстване на технологиите на технологично подпомогнато обучение в областта на българското иконографско изкуство. Разработени са интерактивни игри в областта на българското иконографско изкуство.

4. Принос на кандидата

Основните приноси на кандидата в първото направление са по отношение на създаването на схема на разпределение на дейностите по

изграждане на съдържанието, цифрово представяне и съхранение на културно съдържание в цифрова библиотека и федериране на цифрови библиотеки.

Принос на кандидата във второто направление е надграждането на базовата функционалност на цифрова библиотека с допълнителна функционалност за управление на сложни хетерогенни обекти, описани по многопластова семантична схема на Българската фолклорна онтология.

Приносите на кандидата в третото направление са в изследването на процеса на моделиране на виртуална експозиция за фолклорната област, интеграцията на две системи за културно съдържание, съчетаването на анализ, съвместна работа, мобилно обучение, дискусии и подходи за учене чрез авторство.

Някои от приносите на гл. ас. д-р Детелин Михайлов Лучев в зависимост от Правилника на ИМИ за приложение на ЗРАСРБ са:

- общо публикации – 63; представени за конкурса – 22 публикации, от които: 1 монография, 5 публикации в международни списания, 13 публикации в сборници и трудове на международни конференции, 3 публикации в сборници и трудове на национални конференции. 18 (1 монография и 17 статии) от 22-те публикации за конкурса не са представяни за придобиване на образователната и научна степен „доктор” и за заемане на академичната длъжност „главен асистент”. В 9 публикации кандидатът е първи и в 2 единствен автор
- 88 забелязани цитирания – общо (за периода 2010 – 2017 г.)
- 52 забелязани цитирания на представените за конкурса публикации (за периода 2010 – 2017 г.)
- участие в международни и национални научноизследователски проекти: 19
- участие в програмни и организационни комитети на научни мероприятия: 3
- участия с доклади в международни и национални научни форуми (2013-2017): 50
- дейности, свързани с научното развитие и обучение на докторанти, студенти и други: научен консултант, обучение на експерти
- съставителска и редакторска дейност: 2 сборника
- експертна дейност: член на четири експертни групи

- награди и отличия: победител в един конкурс и носител на три най-добри публикации

5. Критични бележки и препоръки

В публикациите няма задълбочен анализ на постигнатите резултати и сравнения с подобни системи и предлагани решения. Препоръчвам на кандидата да публикува в по голям избор от конференции и списания и повече самостоятелни публикации.

6. Заключение

Познавам кандидата и работите му. Давам положителна оценка на всички материали и особено на мултимедийната цифрова библиотека за българска традиционна култура и фолклор „Фолклорна дигитална библиотека“ представени от гл. ас. д-р Детелин Михайлов Лучев. Считаю, че той отговаря на всички изисквания на ЗРАСРБ, правилника на МС за прилагането му, правилника на БАН и правилника на ИМИ за условията и реда **за заемане на академичната длъжност доцент в ИМИ на БАН** и препоръчвам на Научното жури да препоръча на НС на ИМИ да избере гл. ас. д-р Детелин Михайлов Лучев за „доцент“ в област на висше образование в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.6. Информатика и компютърни науки, научна специалност 01.01.12 Информатика (системи за управление на цифрово културно съдържание).

София, 5.11.2017

Рецензент:

/проф. дмн Петър Станчев/